

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Херсонський державний аграрний університет"
Освітня програма	37234 Агронومія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	201 Агронумія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Херсонський державний аграрний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37234
Назва ОП	Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	201 Агрономія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Бакуменко Ольга Миколаївна, Медведєва Юлія Вікторівна, Карпук Леся Михайлівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	13.07.2020 р. – 15.07.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://www.ksau.kherson.ua/files/akred/samoocosvprog/Відомості%20про%20самооцінювання%20ОП%20«Агрономія»%20ID%2037234.pdf
Програма візиту експертної групи	http://www.ksau.kherson.ua/files/licenzuvannya/Агрономія/201 Програма дистанційного візиту ЕГ для проведення акредитаційної експертизи ОП «Агрономія».pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ЗВО має розвинену внутрішню нормативно-правову базу, що регулює основні складові освітньо-наукового процесу. Висока якість ОНП забезпечується завдяки потужній матеріально-технічній базі (лабораторії, дослідні поля, комп'ютерні класи). Наявні зв'язки із зарубіжними освітньо-науковими установами Данії, США, Канади, Болгарії та інших країн. Особлива увага приділена забезпеченню академічної доброчесності, формуванню у здобувачів соціальних навичок, практичній підготовці здобувачів, співпраці із провідними науковими установами і аграрними підприємствами України тощо. ЗВО створює усі можливості для повноцінної підготовки здобувача до науково-дослідницької і викладацької діяльності. ОНП загалом відповідає рекомендаціям Національного агентства і вимогам чинного законодавства України у сфері вищої освіти.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОНП сформована із врахуванням досвіду провідних зарубіжних і вітчизняних освітньо-наукових установ, сучасних досягнень у галузі аграрних наук, регіональних особливостей і вимог ринку праці. Здійснюється постійний перегляд і оновлення ОНП. До процесу формування, оновлення і перегляду ОНП залучені усі стейкхолдери. ОНП орієнтована на високоякісну практичну підготовку здобувачів, що реалізується через роботу у лабораторіях, дослідних полях, на базі профільних аграрних підприємств та наукових установ НААН тощо. Освітньо-науковий процес сприяє розвитку soft skills через проведення круглих столів, щорічні виступи здобувачів на конференціях, ініціювання обговорень і наукових дискусій під час проведення занять. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у програмах навчальних дисциплін та освітній програмі результатів навчання; вони відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Стандарти, процедури і політика дотримання академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу. Здійснюється популяризація академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти. У ЗВО діють дві системи перевірки письмових робіт на плагіат внутрішня «AntiPlagiarism.NET» та офіційна «Unicheck». У ЗВО створена та розвиваються наукова школа «Школа аграрного лідера». У ДВНЗ ХДАУ система розвитку педагогічної майстерності включає моральне та професійне заохочення. Процедури добору викладачів є прозорими та публічними. Залучення до реалізації освітньої наукової програми науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь, вчене звання, кваліфікацію за спеціальністю, що відповідає профілю і напрямку освітніх компонентів, дотичність темам наукових робіт аспірантів. НПП підвищують свою кваліфікацію відповідно ОНП 201 «Агрономія» (в Україні і закордоном) та здійснюють необхідну для ефективного функціонування ОНП методичну і наукову роботу. Постійний інформативний супровід і наукове консультування здобувачів. Наявність потужної матеріально-технічної бази – лабораторій, навчальних спеціалізованих аудиторій, дослідного поля, навчальної теплиці, обладнання та устаткування, наявна мережа навчальних корпусів, гуртожитки, їдальня, сучасна наукова бібліотека, комп'ютерні класи, спортивні зали, стадіони, вільний доступ до мережі Internet; дослідні ділянки, а також дослідні поля і насадження (~800 га), що знаходяться безпосередньо поблизу навчальних корпусів; постійне оновлення матеріально-технічної бази з врахуванням сучасних тенденцій розвитку агротехнологій. Функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освіти через залучення стейкхолдерів до періодичного перегляду ОНП та оновлення освітніх компонентів. Наявність угод із зарубіжними навчальними закладами про співпрацю, функціонування безкоштовних курсів з іноземної мови, постійне інформування здобувачів вищої освіти щодо можливості проходження практики чи стажування за кордоном.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Експертна група рекомендує посилити навчання та викладання методами активного навчання (наприклад, ділові ігри, мозковий штурм), методи розвитку креативності, критичного мислення тощо, оскільки вони додатково сприятимуть розвитку soft skills, які є затребуваними на ринку праці. Також, рекомендуємо більше уваги приділити участі здобувачів за ОНП у міжнародних проєктах за галуззю 20 «Аграрні науки та продовольство», програмах академічної мобільності та інших заходах ЗВО в напрямку інтернаціоналізації діяльності. Сприяти залученню роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять за ОНП на постійній основі. Рекомендуємо поширити практику вивчення іноземної мови на науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес за ОНП оскільки це сприятиме залученню іноземних здобувачів. Організувати систему морального та/або матеріального заохочення гарантів ОНП. Гарною практикою було б введення до загального розкладу здобувачів факультативу «Інформаційна культура студента», «Академічне письмо та доброчесність» або інші варіанти на вибір ЗВО щодо роз'яснення академічного письма та доброчесності. Впровадити практику запрошення представників компаній, що розробляють та впроваджують антиплагіатне програмне забезпечення, задля проведення лекцій, тренінгів для академічного персоналу і здобувачів. Більше уваги приділити участі здобувачів за ОНП у міжнародних проєктах за галуззю 20 «Аграрні науки та продовольство», програмах академічної мобільності та інших заходах ЗВО в напрямку інтернаціоналізації діяльності. Доцільно структурувати інформацію, яка стосується удосконалення змісту ОНП на сайті ЗВО, зокрема щодо залучення заінтересованих сторін до її перегляду та надання рекомендацій покращення її якості. Продовжувати розвивати і популяризувати можливості щодо академічної мобільності здобувачів, що сприятиме популяризації ЗВО в міжнародному академічному просторі.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОНП за спеціальністю 201 Агрономія третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти має чітко визначені цілі, що включають: формування у здобувачів компетентностей для виробництва екологічно безпечної продукції, інноваційної науково-дослідницької діяльності, розв'язання наукових і прикладних проблем щодо впровадження інноваційних технологій у професійну діяльність. Досягнення зазначених цілей дозволяє реалізувати основні складові місії і стратегії розвитку ДВНЗ «ХДАУ»: екологізація навчального процесу; інтеграція освітньо-наукової і виробничої діяльності тощо (<https://cutt.ly/opDYX67>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До формування, перегляду і оновлення ОНП залучені усі стейкхолдери. Від академічної спільноти до складу проектної групи ОНП входять провідні науковці ДВНЗ «ХДАУ»: В. О. Ушкаренко (проф., д-р. с.-г. наук, академік НААН), О. В. Аверчев (проф., д-р. с.-г. наук, проректор), О. Г. Жуйков (проф., д-р. с.-г. наук) та інші. На агрономічному факультеті діє Рада роботодавців, що включає представників від наукових установ і профільних аграрних підприємств. Під час засідань Ради роботодавців здійснюється розгляд ОНП, тем дисертаційних досліджень аспірантів та інших складових освітнього процесу (<http://www.ksau.kherson.ua/agro/4741-radrobagr.html>). Розгляд ОНП і внесення пропозицій від здобувачів здійснюється у рамках засідань Ради молодих вчених (<https://cutt.ly/xp3qmvF>). Під час фокус-груп усі стейкхолдери підтвердили участь у формуванні ОНП. Зокрема здобувачі повідомили про внесення змін у терміни проходження педагогічної практики і доповнення змісту дисциплін новими темами.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

У формуванні змісту, ПРН та цілей ОНП беруть участь представники провідних аграрних підприємств (ТОВ «Байер», Сингента та інші) і наукових установ (Інститут рису НААН, Інститут зрошуваного землеробства НААН). При створенні ОНП враховані галузеві і регіональні особливості Херсонської області. Значна увага приділена підготовці фахівців і науково-методичному забезпеченню аграрної галузі в умовах Степу, зокрема проблемам зрошуваного землеробства. Під час проведення фокус-груп роботодавці підтвердили високий рівень підготовки випускників агрономічного факультету і наявність потреби у кваліфікованих наукових кадрах. Переїняття іноземного досвіду відбувається завдяки участі НПП та членів проектної групи ОНП у стажуваннях і освітньо-наукових заходах закордоном: О. В. Аверчев – Болгарія, Іспанія, Латвія, Ізраїль (<https://cutt.ly/vp4Ynp6>); О. Є. Жуйков – Латвія (<https://cutt.ly/Mar17ok>), В. В. Базалій – Франція (<https://cutt.ly/3p41BMC>); С. О. Лавренко – США (<https://cutt.ly/Qp4RbUH>) тощо. Під час фокус-груп також були підтверджені співпраця і врахування досвіду таких зарубіжних ЗВО: Інститут рільництва та овочівництва (Республіка Сербія), Інститут ґрунтознавства і агрохімії (Польща), Університет прикладних наук Вайнштефана (Німеччина), Пармський університет (Італія) тощо. При формуванні і оновленні ОНП враховується досвід вітчизняних освітньо-наукових установ: МНАУ, ДДАЕУ, ТДАТУ, НАУКМА та інших. На основі вивчення досвіду НАУКМА до ОНП були включені дисципліни загальнонаукової підготовки: «Аспірантський дослідницький семінар» і «Розробка дисертаційного проекту».

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати

навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 Агрономія відсутній. ОНП сформована із урахуванням проєкту стандарту та вимог Національної рамки кваліфікації для рівня доктора філософії (НРК). ПРН, визначені в ОНП, відповідають вимогам НРК: концептуальні та методологічні знання в галузі (ПРН 2, 3); спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у професійній діяльності та науці; розширення та переоцінка вже існуючих знань (ПРН 5, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 16); започаткування, планування та реалізація ґрунтового наукового дослідження із дотриманням академічної доброчесності (ПРН 4, 8, 9, 11, 17, 19); критичний аналіз, оцінка і синтез ідей (ПРН 2, 3, 5, 7, 9, 10, 16); вільне спілкування із науковою спільнотою, використання української та іноземної мов (ПРН 1, 12, 15); демонстрація авторитетності, інноваційності, здатність до саморозвитку тощо (ПРН 9, 10, 13, 14, 18, 19). Робочі програми дисциплін містять детальну характеристику ПРН, ЗН і ФК, які формуються у рамках кожної конкретної дисципліни (<https://cutt.ly/5ai1ebt>).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

До сильних сторін слід віднести: формування, перегляд із оновлення ОНП із залученням усіх стейкхолдерів; стажування членів проєктної групи ОНП у провідних вітчизняних і зарубіжних освітньо-наукових установах, що дозволяє перейняти кращі світові практики; врахування в ОНП галузевих і регіональних особливостей Херсонської області, включаючи необхідність підготовки фахівців для науково-методичного забезпечення зрошеного землеробства. Позитивною практикою є утворення на агрономічному факультеті Ради роботодавців, діяльність якої передбачає постійний перегляд і оновлення ОНП із врахуванням вимог ринку праці, сучасних досягнень в аграрній галузі тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недостатньо висвітлено врахування досвіду аналогічних іноземних ОНП. Рекомендовано при перегляді і оновленні ОНП конкретизувати іноземні ОНП, досвід яких було враховано (із зазначенням методів і форм навчання, дисциплін, окремих тем чи інших перейнятих складових).

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП загалом відповідає Критерію 1. Зокрема до формування, перегляду і оновлення ОНП залучені усі стейкхолдери; цілі ОНП узгоджені із місією та стратегією розвитку ЗВО; ПРН відповідають вимогам НРК; враховано регіональні і галузеві особливості області; члени проєктної групи ОНП активно залучені до обміну досвідом із зарубіжними і вітчизняними освітньо-науковими установами. Виявлені недоліки мають формальний характер і не впливають критичним чином на освітньо-науковий процес.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої складової ОНП 2016 і 2019 рр. складає 60 кредитів ЄКТС. Для дисциплін вільного вибору здобувачів за ОНП 2016 року передбачено 17 кредитів, що становить 28 % від загальної кількості кредитів ЄКТС; за ОНП 2019 року – 15 кредитів, що становить 25 % від загальної кількості кредитів ЄКТС. Кількість кредитів відповідає ЗУ «Про вищу освіту», Постанові КМУ від 23.03.2016 р. №261 про затвердження «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах); Методичним рекомендаціям щодо розроблення стандартів вищої освіти, затвердженим наказом МОН 01.06.2016 № 600». Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 201 Агрономія відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОНП і навчальні плани розміщені у вільному доступі на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/fadolUB>). Зміст ОНП має чітку структуру, представлену у вигляді освітньої (навчальної) і наукової (дослідницької) компоненти. ОК і ВК розподілені за блоками: цикл загальнонаукової підготовки, цикл спеціальної (фахової) підготовки та цикл мовної підготовки. Досягнення ПРН і цілей навчання, визначених ОНП, повністю забезпечується обов'язковими ОК. Вибіркові ОК дозволяють поглибити фахові знання та наблизити безпосередньо до тематики досліджень здобувачів: «Адаптивні технології в рослинництві», «Спеціальне рослинництво», «Сільськогосподарські меліорації», «Спеціальне землеробство» та інші. Робочі програми дисциплін містять повний перелік цілей та ПРН, які досягаються у рамках вивчення конкретних ОК і ВК (<https://cutt.ly/5ai1ebt>). ЕГ під час акредитації було підтверджено відповідність ПРН ОК і ЗК, наведених у відповідних матрицях ОНП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 201 Агроніомія, галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство. ОНП передбачає опанування здобувачами методології агрономічних досліджень; використання ГІС і сучасних інтенсивних технологій в агрономії; особливостей прогнозу врожаю сільськогосподарських культур, меліорації, землеробства, рослинництва тощо. ОК і ВК охоплюють основні напрямки спеціальності 201 Агроніомія, забезпечують формування у здобувачів необхідних професійних знань, умінь і навичок для вирішення наукових проблем у галузі аграрних наук.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ЕГ були надані ОНП 2016 року та оновлена ОНП 2019 року. Структура ОНП 2016 року передбачає 17 кредитів для індивідуального вибору здобувачів, що становить 28 % від загальної кількості кредитів ЄКТС. Структура оновленої ОНП 2019 року передбачає 15 кредитів, що становить 25 % від загальної кількості кредитів ЄКТС. Кількість кредитів за обома ОНП складають не менше 25 % від загальної кількості кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам чинного законодавства України: ЗУ «Про вищу освіту» та інші. На сайті ЗВО для інформування здобувачів представлено перелік дисциплін вільного вибору з їх робочими програмами (<https://cutt.ly/5ai1ebt>). Індивідуальні навчальні плани здобувачів містять як обов'язкові дисципліни, так і дисципліни вільного вибору (<https://cutt.ly/МаоосТА>). Під час проведення фокус-груп здобувачі підтвердили можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії через вільний вибір дисциплін, виявили обізнаність щодо процедури вибору та переліку дисциплін, змогли обґрунтувати власний вибір тієї чи іншої дисципліни.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП і навчальний план передбачають проходження здобувачами педагогічної практики, що становить 4 кредити. Педагогічна практика включає проведення занять і керівництво-науково-дослідною роботою студентів, участь у розробленні навчально-методичного забезпечення та інші види робіт, які дозволяють сформуванню необхідних компетентностей для викладацької діяльності за фахом. Проходження педагогічної практики регламентоване «Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти» (<https://cutt.ly/ХаоННН2>). Практична підготовка також реалізується у рамках відповідних дисциплін: «Прогноз і програмування врожаїв сільськогосподарських культур» (побудова математичних моделей, виконання регресійного аналізу, розрахунки потенційних врожаїв, визначення ефективності врожаю); «Методи і організація досліджень в агрономії» (складання схем дослідів, планування розміщення варіантів у досліді за різних умов, оцінка достовірності польових і лабораторних результатів) та інших (<https://cutt.ly/5ai1ebt>). Практична підготовка здобувачів здійснюється у лабораторіях і комп'ютерних класах (<https://cutt.ly/5aoZlby>), на стаціонарах і дослідних полях (<https://cutt.ly/6aoXjeo>), на базі аграрних підприємств та освітньо-наукових установ за відповідними договорами (<https://cutt.ly/iaoCnce>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Для набуття здобувачами soft skills ОНП передбачені відповідні ПРН (1, 7, 10, 12, 14, 15, 19, 19); ЗК (1, 2, 3, 7, 8) та ФК (11). Набуття soft skills реалізується у рамках таких дисциплін: «Філософія науки», «Аспірантський дослідницький семінар», «Іноземна мова професійного спрямування», «Педагогіка вищої школи» та інших. В освітньому процесі використовуються різноманітні педагогічні методи і підходи: бесіди, обговорення проблемних питань, наукові дискусії, круглі столи, рольові ігри тощо. Це дозволяє розвинути комунікативну компетентність, критичне мислення, уміння працювати у команді та інші вагомні складові soft skills. Під час проведення фокус-груп НПП і здобувачі підтвердили використання зазначених методів та підходів на заняттях.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Стандарт третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 Агрономія відсутній. Зміст ОНП відповідає проєкту стандарту і вимогам НРК для рівня доктора філософії. Опис відповідності змісту ОНП вимогам НРК наведено вище (Критерій 1.4).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Навантаження здобувачів регламентоване «Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://cutt.ly/PaaaFH8>) і «Положенням про організацію освітнього процесу підготовки докторів філософії» (<https://cutt.ly/KajntNl>). Обсяг ОНП складає 240 кредитів ЄКТС, з яких 60 кредитів відведено на освітню складову. 1 кредит становить 30 годин. Навантаження навчального року складає 60 кредитів ЄКТС (освітня та наукова компоненти), що відповідає ЗУ «Про вищу освіту». Навантаження за однією дисципліною на навчальний семестр не перевищує 5-6 кредитів ЄКТС. ОНП передбачає оптимальний розподіл навантаження кредитів ЄКТС освітньої компоненти за циклами підготовки, що дозволяє досягти усіх заявлених цілей та ПРН. Зокрема цикл загальнонаукової підготовки складає 16 кредитів ЄКТС або 26,7 %; цикл мовної підготовки – 8 кредитів ЄКТС або 13,3 %; цикл фахової підготовки – 17 кредитів ЄКТС або 28,3 %; дисципліни вільного вибору – 15 кредитів або 25 %; педагогічна практика – 4 кредити.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 201 Агрономія у ДВНЗ «ХДАУ» не передбачено.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильними сторонами ОНП за Критерієм 2 можна вважати: відповідність вимогам НРК для рівня доктора філософії та проєкту стандарту вищої освіти; дієвість механізму формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів; включення в освітній процес різних методів і підходів до формування soft skills (обговорень проблемних питань, наукових дискусій, круглих столів тощо); наявність ПРН і ОК, орієнтованих на опанування здобувачами особливостей наукометричних баз і показників тощо. Позитивною практикою є посилені практична підготовка здобувачів, що включає: педагогічну практику; роботу у польових і лабораторних умовах; практичні роботи із розрахунками врожаю, прогнозуванням і моделюванням в агрономії, регресійним аналізом та іншими видами математичної обробки даних, геоінформаційними технологіями тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

До слабких сторін слід віднести недостатньо розвинені можливості ЗВО для проходження практики і стажувань здобувачів у зарубіжних освітньо-наукових установах. Рекомендовано посилити міжнародну співпрацю, зокрема розширити бази практик закордоном.

Рівень відповідності Критерію 2.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП відповідає вимогам НРК та чинного законодавства України у сфері вищої освіти. ЕГ було встановлено відповідність ОК заявленим цілям, ПРН, ФК і ЗК; дієвість механізму вільного вибору дисциплін; обізнаність здобувачів щодо особливостей організації освітнього процесу. ЗВО має розвинену внутрішню нормативно-правову базу, що регулює освітній процес, практичну підготовку здобувачів, формування індивідуальної освітньої траєкторії тощо. На сайті ЗВО у вільному доступі представлені основні положення, ОНП, навчальні плани, робочі програми дисциплін тощо. Факультет має розширені бази для стажування і проходження практик здобувачами як в освітньо-наукових установах, так і в профільних аграрних підприємствах України. Для практичної підготовки і науково-дослідницької роботи здобувачі мають безкоштовний доступ до лабораторій, дослідних полів, комп'ютерних класів ЗВО. Таким чином, ОНП відповідає в цілому Критерію 2. Виявлені слабкі сторони не впливають критичним чином на освітній процес.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Порядок вступу на ОНП визначається «Правилами прийому для здобуття вищої освіти», розміщеними у відкритому доступі на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/6adIR91>). Правила прийому є чіткими і зрозумілими; не мають ознак дискримінації; містять вичерпну інформацію щодо обчислення конкурсного балу, необхідних документів для вступу, вступних іспитів тощо. Додатково на веб-сайті ЗВО у розділі «Аспірантура» розміщено інформацію про вартість навчання, вимоги і порядок проведення кандидатських іспитів (<http://www.ksau.kherson.ua/news-2/viddilaspir-2.html>). Порядок роботи приймальної комісії регламентовано «Положенням про приймальну комісію». Для забезпечення прозорості вступу на ОНП діє «Положення про апеляційну комісію», відповідно до якого вступник має право оскаржити результати вступних іспитів і конкурсного відбору (<http://www.ksau.kherson.ua/viddilaspir/doaspirantury.html>). Під час проведення фокус-груп було підтверджено інформування здобувачів щодо правил прийому.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Прийом до аспірантури здійснюється на основі ступеня магістра (спеціаліста) і передбачає складання вступного іспиту зі спеціальності 201 Агрономія в обсязі програми рівня вищої освіти магістра, а також співбесіди з тематики наукового дослідження. У випадку вступу до аспірантури за спеціальністю 201 «Агрономія» на основі диплому з інших спеціальностей, вступники мають скласти додаткове вступне випробування. Завдяки цьому забезпечується комплексна перевірка знань зі спеціальності та орієнтація вступника на тематику досліджень наукових шкіл ЗВО.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, здійснюється відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність». Положення розміщене у вільному доступі на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/3ajVuLT>). Положення містить чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчальних досягнень, включаючи підсумкову атестацію і отримання подвійних дипломів. Визнання результатів навчання здійснюється із використанням ЄКТС або іншої системи оцінювання, прийнятої у відповідному закладі освіти. Наявна процедура співвіднесення результатів навчання за різними шкалами оцінювання. Під час проведення фокус-груп здобувачі проявили обізнаність щодо процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та основних регулятивних положень.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентовані «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність» (<https://cutt.ly/3ajBuLT>) та «Положенням про організацію освітнього процесу підготовки докторів філософії» (<https://cutt.ly/KajntNl>). Зокрема при наявності сертифікату з іноземної мови здобувач має право на зарахування відповідних кредитів ЄКТС та використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для мовної підготовки. Положення розміщені у вільному доступі на веб-сайті ЗВО. Під час фокус-груп здобувачі підтвердили наявність інформування про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; проявили обізнаність щодо поняття неформальної освіти і процедур визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

До сильних сторін ОНП за Критерієм 3 можна віднести: наявність внутрішніх положень, що регулюють основні складові освітнього процесу підготовки докторів філософії; наявність чітких правил і процедур визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та в інших закладах освіти; доступ здобувачів до інформації про основні складові освітнього процесу, включаючи правила і процедури визнання результатів навчання; обізнаність здобувачів щодо основних положень, регламентуючих освітній процес тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкою стороною є недостатнє наповнення веб-сайту ЗВО інформаційними матеріалами щодо конкурсного відбору до аспірантури. З метою покращення прозорості конкурсного відбору рекомендовано розмістити на веб-сайті ЗВО програми вступних іспитів до аспірантури із прикладами білетів та критеріями оцінювання, вимоги і критерії оцінювання співбесіди із тематики наукового дослідження при вступі до аспірантури, списки вступників за роками із зазначенням балів за іспити.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЗВО має розвинену внутрішню нормативно-правову базу, яка регулює основні складові освітнього процесу: правила прийому, визнання результатів навчання, академічну мобільність тощо. Внутрішні положення відповідають чинному законодавству України у сфері вищої освіти і розміщені у вільному доступі на веб-сайті ЗВО. Здобувачі проінформовані про правила і процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти або у рамках неформальної освіти. Таким чином, ОНП відповідає Критерію 3 із несуттєвими недоліками формального характеру, що можуть бути швидко виправлені.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Згідно з відомостями про самооцінювання ОНП та проведеними інтерв'ю, для досягнення програмних результатів навчання використовують наступні методи, види навчання і викладання: теоретичне навчання, самостійна робота, контрольні заходи, педагогічна практика, наукова робота; лекція, лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація; психолого-педагогічні, науково-виробничі, соціально-економічні методи (табл.3 додатків відомостей СО). Для досягнення програмних результатів навчання на ОНП застосовується інформаційно-комунікаційні технології (кейс-методи, Moodle – <http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/>). «Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ ХДАУ» (<https://cutt.ly/yp7fgAj>) та «Положенням про організацію освітнього процесу підготовки доктора філософії (PhD) в ДВНЗ ХДАУ» (<https://cutt.ly/1p7fUIT>) передбачено можливість навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним навчальним планом та передбачена процедура академічної мобільності. Форми оцінювання досягнення студентами результатів навчання враховують рівень базової підготовки аспірантів, їх потреб та інтересів. Академічна свобода здобувачів досягається шляхом надання права вільно обирати форми і методи навчання, теми індивідуальних завдань, тематики наукових досліджень з обґрунтуванням доцільності їх розробки, академічної мобільності (у т.ч. міжнародну), на вибір певних освітніх

компонентів ОП, брати участь у формуванні індивідуального навчального плану, відвідувати наукові гуртки (<https://cutt.ly/Op7gS7A>), долучатися до наукових та науково-практичних заходів тощо. Вибір здобувачами освітніх компонентів носить реальний характер. Під час інтерв'ю здобувачі третього рівня вищої освіти підтвердили, що при обговоренні проблемних питань, вони вільні у висловленні та відстоюванні власної думки та інтересів. У ЗВО серед здобувачів та викладачів підтримується культура свободи слова, творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень та використання їх результатів. ОНП реалізується за денною та вечірньою формою навчання, що відповідає вимогам стандарту. Рівень задоволеності стейкхолдерів відповідністю методів навчання і викладання визначається онлайн-опитуванням (<https://cutt.ly/Sp7gonV>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

За результатами зустрічі зі здобувачами освіти було встановлено, що їм своєчасно та в доступній формі надається інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання; дана інформація є зрозумілою для здобувачів освіти. Інформація про освітні компоненти представлена у робочих програмах <https://cutt.ly/Pp7hmse>, а також у вебсередовищі Moodle <https://cutt.ly/Kp7jfwM>. Підсумкові форми контролю знаходять своє відображення в графіку організації освітнього процесу, розкладі. Зі слів здобувачів, дана інформація своєчасно доводиться до учасників освітнього процесу в усній формі, друкованій та електронному вигляді: <https://cutt.ly/5p7jVYw>, <https://cutt.ly/Ip7knsb>. Розклади занять і графіки консультацій оприлюднюються не пізніше, ніж за тиждень до їх початку на дошці оголошень та на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/5p7k3c3>, <https://cutt.ly/Op7kZHM>). Опитування внутрішніх стейкхолдерів засвідчило, що здобувачі також отримують консультації викладачів про освітній процес та інформуються щодо освітніх компонентів профільними викладачами в усній формі. У вільному доступі знаходиться «Положення про вибіркові дисципліни у ДВНЗ ХДАУ» (<https://cutt.ly/7p7lmGZ>). Наявний інформаційно-методичний супровід освітніх компонентів: система Moodle, навчальні посібники, методичні рекомендації до проведення занять тощо (<https://cutt.ly/Wp7zW22>). ЗВО забезпечує безплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інформаційних ресурсів, потрібних для навчання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час реалізації ОНП має місце поєднання навчання і досліджень відповідно до третього рівня вищої освіти (доктор філософії), спеціальності та цілей ОНП. У ЗВО функціонує ефективно структурована система діяльності наукового товариства студентів, аспірантів та докторантів і молодих вчених <https://cutt.ly/Sp7vWFz>. Проводяться традиційні міжнародні науково-практичні конференції та конференції молодих вчених (<https://cutt.ly/Fp7vD29>; <https://cutt.ly/zp7vBKK>; <https://cutt.ly/9p7v5IQ>; <https://cutt.ly/Vp7bTrM>; <https://cutt.ly/yp7bFLg>; <https://cutt.ly/ip7bVJP>), що дозволяє здійснити апробацію наукових досягнень здобувачам третього (доктор філософії) рівня освіти. На агрономічному факультеті діють наукові гуртки (<https://cutt.ly/Qp7xdj6>) до роботи яких здобувачі ОНП «Агрономія» активно долучаються. Наукова підготовка здобувачів проводиться в рамках зареєстрованих науково-дослідних тем – (<https://cutt.ly/Dp7b7bo>), а також в рамках ініціативної тематики кафедр агрономічного факультету ДВНЗ «ХДАУ». Водночас зберігається можливість вільного вибору теми аспірантом за умови її узгодження з науковим керівником (<https://cutt.ly/tp7xVEh>). Дослідження виконуються здебільшого самостійно під керівництвом наукового керівника. У ЗВО підписані меморандуми про співпрацю (<https://cutt.ly/hr7cDIM>), які дали поштовх для створення нових інноваційних проєктів. Так за співпраці з компанією ТОВ «Гринвал» створено електронну базу даних, яка на сьогодні активно використовується (<https://greenval.org/about>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі ДВНЗ ХДАУ оновлюють зміст освітніх компонентів, включаючи у робочі програми навчальних дисциплін найбільш актуальні та новітні наукові досягнення у галузі «Аграрні науки та продовольство» та використовують в освітньому процесі свій власний дослідницький досвід. Робочі програми згідно «Положенням про навчальну програму дисципліни-силабус» (<https://cutt.ly/Sp7nPYi>) оновлюються на початку кожного навчального року з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх компонентів, і, зокрема, отриманих побажань та зауважень від стейкхолдерів <https://cutt.ly/pp7nNYj>. Зміст освітніх компонентів урахує найновіші наукові досягнення, до переліку рекомендованої літератури внесено переважно наукові праці за останні 5–10 років. Гарною практикою в ЗВО є впровадження власних наукових розробки в навчальні дисципліни: «Методи і організація досліджень в агрономії» (використання скидних вод); «Спеціальне землеробство» (аeropоніка), «С.-г. меліорації» (визначення вмісту солей), «Біоенергетична оцінка технологій вирощування культур» (органічні технології), «Землеробство» (імуномодулятор росту) тощо. Першочерговим завданням для викладачів задіяних до освітнього процесу за ОНП є аналіз світової та української практики у галузі «Аграрні науки та продовольство». Відповідно до таких умов відбувається оновлення змісту освітніх компонентів із внесенням змін до навчального матеріалу. Методичне забезпечення оновлюється не рідше ніж раз в 5 років (п. 3.7. Положення про забезпечення якості

освітньої діяльності та якості вищої освіти ДВНЗ ХДАУ (<https://cutt.ly/xp7mfvs>). Зміст освітніх компонентів ОНП проходить щорічне оновлення за рахунок результатів наукових досягнень і сучасних практик. НПП виконується значний обсяг науково-дослідних робіт, проводяться наукові, науково-методичні конференції і семінари, публікуються статті у фахових, галузевих та зарубіжних виданнях, видаються посібники, монографії, рекомендації. Розробка та оновлення ОНП відбувається відповідно до п.6.6 «Положення про освітні програми» (<https://cutt.ly/xp7mZl5>). За результатами проведених зустрічей з здобувачами та НПП, виявлено достатній рівень задоволеності здобувачів методами навчання та викладання, загалом навчальним процесом, рівнем кваліфікації викладачів і зрозумілістю викладання ними навчального матеріалу.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація навчання, викладання та наукових досліджень у межах ОНП регламентується «Стратегією інтернаціоналізації ДВНЗ ХДАУ» (<https://cutt.ly/8p7QFrM>), Положення про реалізацію права на академічну мобільність у ДВНЗ ХДАУ (<https://cutt.ly/3p7QB57>). Координацію діяльності з інтернаціоналізації ДВНЗ ХДАУ здійснює підрозділ університету «Міжнародна діяльність» (<https://cutt.ly/ep7WB5L>). ДВНЗ ХДАУ підвищує можливість мобільності викладачів та здобувачів через програми співпраці з країнами партнерами з якими заключено меморандуми про співробітництво (<https://cutt.ly/Up7WRn5>) : з Даугавпільським університетом (Латвія, № 4-68/5 від 02.05.2016 р.), Менонітською Асоціацією Економічного Розвитку (MEDA) (Канада, 11.11.2016 р.), ГО «Інститут Міжнародного Академічного та Наукового Співробітництва» (Україна, 03.01.2017 р.), Study Action Inc. (Канада, 14.04.2017 р.), Державним університетом Огайо (США, Огайо, Колумбус, 03.05.2018 р.), ЗО «Білоруська державна сільськогосподарська академія» (Білорусь, Горки, 20.11.2018 р.), ПП Agrosuccess (Данія, Оденсе, № 09/02/19 від 27.02.2019 р.), Ленкаранським державним університетом (Азербайджан, № 33/09/19 від 20.09.2019 р.), Аграрним Університетом Пловдива (Болгарія, № 55/09/19 від 20.09.2019 р.), Університетом Текірдаг Намик Кемаль (Туреччина, № 56/11/19 від 22.11.2019 р.). ЗВО успішно взаємодіє з канадськими проектами The New Canadian Horizons (2016-2020 рр.) та «Український проект бізнес розвитку плодоовочівництва» (2017-2022 рр.). Під час спілкування з адміністративним та професорсько-викладацьким персоналом, а також здобувачами було встановлено, що вони проінформовані про можливості академічної мобільності, програмах міжнародного обміну та участь в міжнародних проектах, ця можливість на момент проведення акредитації не була реалізована на ОНП Агрономія. Проте, під час зустрічей з фокус групами було виявлено, що у 2020 році запланована поїздка здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня першого року навчання Стеценко Ірини Ігорівни та її наукового керівника доктора с.-г. наук Марковської Олени Євгеніївни до Аграрного університету Пловдива (Болгарія) згідно договору про співпрацю (<https://cutt.ly/7p7Regq>) з метою уточнення питань агротехніки вирощування лавандину та контролю фітосанітарного стану в насадженнях цієї культури.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у програмах навчальних дисциплін на освітній програмі результатів навчання; вони відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Поєднання навчання і досліджень у ДВНЗ ХДАУ реалізується на 100 % через проведення наукових досліджень аспірантів, участь у конференціях, семінарах тощо. НПП підвищують свою кваліфікацію відповідно ОНП 201 «Агрономія» та здійснюють необхідну для ефективного функціонування ОНП методичну і наукову роботу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Експертна група рекомендує посилити навчання та викладання методами активного навчання (наприклад, ділові ігри, мозковий штурм), методи розвитку креативності, критичного мислення тощо, оскільки вони додатково сприятимуть розвитку soft skills, які є затребуваними на ринку праці. Також, рекомендуємо більше уваги приділити участі здобувачів за ОНП у міжнародних проектах за галуззю 20 «Аграрні науки та продовольство», програмах академічної мобільності та інших заходах ЗВО в напрямку інтернаціоналізації діяльності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на сильні сторони та позитивні практики, а також наведені рекомендації, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Агрономія» відповідає рівню В за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти регламентується згідно п.4.4 «Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ ХДАУ» (<https://cutt.ly/1p7TvEn>) та «Положенням про проведення поточної атестації та семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти» (<https://cutt.ly/1p7TUx9>), якими передбачено такі форми проведення контрольних заходів: поточний, у тому числі модульний, та підсумковий (семестровий) контроль. Форма підсумкового семестрового контролю (екзамен чи залік), визначаються навчальним планом. Форми проведення контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОНП обираються викладачами залежно від особливостей дисциплін та результатів навчання. У робочих програмах навчальних дисциплін (201 – Агрономія) (<https://cutt.ly/jp7TotP>) та системі Moodle (<https://cutt.ly/1p7YrrQ>) наведений розподіл балів за змістовними частинами. У межах дисциплін, що забезпечують професійну підготовку, позитивні оцінки з поточного і підсумкового контролю можуть виставлятися автоматично, якщо здобувачем підготовлені та опубліковані наукові статті у збірниках, які входять до фахових видань та/або видань, які включені до міжнародних наукометричних баз. Атестація аспірантів проводиться щорічно. Здійснюється випусковою кафедрою та вченою радою факультету. Інформація про форми і строки контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до здобувачів заздалегідь у різних формах: усно, розміщенням на офіційному сайті (<https://cutt.ly/Rp7YQIY>), на інформаційних стендах, під час дистанційної форми навчання з використанням соціальних мереж та додатків Zoom, Viber тощо. Результати фокус-групи зі здобувачами показали, що вони мали доступ до всіх необхідних джерел інформації щодо форм оцінювання знань у межах освітніх компонентів, порядку повторного проходження контрольних заходів. У результаті аналізу табл. 3 відомостей СО та робочих програм експертна група прийшла висновку, що в цілому критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення результатів навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти з ОНП «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній. Атестація здійснюється у формі публічного захисту дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану. Захист дисертаційної роботи відбувається відкрито та публічно на засіданні спеціалізованої вченої ради. Рішенням Атестаційної колегії МОН (наказ №1301 від 15.10.2019) у ДВНЗ"ХДАУ» створена Спеціалізована вчена рада Д67.830.01 (<https://cutt.ly/mp7UjR>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО визначені чіткі та доступні правила проведення контрольних заходів, чим забезпечується їх об'єктивність. Вони регламентуються п. 4.4 «Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ ХДАУ» (<https://cutt.ly/Xp7UbQs>), Положенням про проведення поточної атестації та семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/Sp7UPWu>), п. 3.5. «Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ДВНЗ ХДАУ» (<https://cutt.ly/cp7UBLd>). Процедури проведення контрольних заходів для окремих компонентів ОНП регулюється робочими програмами навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/Dp7Igz3>). Ознайомлення здобувачів вищої освіти з процедурою проведення контрольних заходів відбувається на початку вивчення навчальної дисципліни. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів ОНП забезпечується системою оцінювання здобувачів вищої освіти, прописаною у вище зазначених положеннях. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується рівними умовами для всіх здобувачів вищої освіти, єдиними критеріями оцінки, оприлюдненням строків здачі контрольних заходів. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів містяться у Кодексі академічної доброчесності (<https://cutt.ly/Cp7IKzj>) та Положенні про комісію з питань етики та академічної доброчесності (<https://cutt.ly/sp7I2Ia>). Запобігання та врегулюванню конфлікту інтересів сприяє Студентський парламент (<https://cutt.ly/Jp7Ou05>), який захищає права та інтереси здобувачів. Ознайомившись з результатами опитування здобувачів вищої освіти експертна група переконалася, що випадків конфліктів інтересів на ОНП не було виявлено (<https://cutt.ly/Cp7OQfo>). Опитування студентів відповідних дисциплін, здобувачі та студентське самоврядування позитивно оцінюють об'єктивність екзаменаторів. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти підтверджено, що випадків оскарження процедури і результатів контрольних заходів на ОНП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

За результатами опитування внутрішніх стейкхолдерів політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності є наперед визначеними, чіткими, достатньо зрозумілими та визначеними: Кодексом академічної доброчесності (<https://cutt.ly/np7PxHS>), Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності (<https://cutt.ly/Lp7PNnk>), Положенням про порядок перевірки на наявність плагіату (<https://cutt.ly/qp7AqSe>). Передбачена відповідальність НПП та здобувачів за порушення норм академічної доброчесності. Під час інтерв'ю з внутрішніми стейкхолдерами ними було вказано на проведення тренінгів та семінарів щодо дотримання академічної доброчесності (<https://cutt.ly/mp7DiWq>, <https://cutt.ly/gp7SQSN>, <https://cutt.ly/Bp7SGIn>, <https://cutt.ly/7p7S9bY>). Особливо здобувачам запам'ятався робочий візит заступника Міністра Міністерства освіти і науки України Єгора Стадного (<https://cutt.ly/zp7Saeo>). З метою виявлення проявів академічної недоброчесності регулярно проводяться опитування здобувачів (<https://cutt.ly/8p7FhUt>). Наукові керівники і наукові консультанти в обов'язковому порядку повинні ознайомлювати із Положеннями, які регулюють питання академічної доброчесності, молодих науковців на усіх етапах виконання наукових робіт, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату. Здобувачі зазначили, що вони мають можливість анонімно скористатися «Скриньками довіри» та «Телефоном гарячої лінії, які призначені для інформування щодо проявів академічної недоброчесності. За запитом ЕГ було надано інформацію щодо результатів перевірки на плагіат наукових, навчально-методичних робіт НПП та здобувачів ДВНЗ ХДАУ за допомогою внутрішньої системи виявлення плагіату «AntiPlagiarism.NET», яка затверджена наказом ректора Університету та зовнішню систему виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості «Unicheck» (<https://unicheck.com/>) рекомендовану МОН України. Неприйнятним вважається рівень оригінальності тексту менше 70 %. Опитування виявило, що з поняттям «академічна доброчесність» знайомі практично всі респонденти. Здобувачі підтвердили розуміння процедури та механізмів дотримання академічної доброчесності. Експертна група переконатися, що здобувачі ознайомлені з процедурою перевірки робіт на академічний плагіат та можливими наслідками за негативний результат такої перевірки. Випадків академічної недоброчесності здобувачами вищої освіти зафіксовано не було, тому необхідність у вживанні якихось заходів не виникала.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання. За ОНП ЗВО забезпечує використання форми атестації, що визначена в проекті стандарту. Чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Стандарти, процедури і політика дотримання академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу. Здійснюється популяризація академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти. У ЗВО діють дві системи перевірки письмових робіт на плагіат внутрішня «AntiPlagiarism.NET» та офіційна «Unicheck».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони за критерієм 5 не виявлені.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Враховуючи повну узгодженість за підкритеріями 5.1-5.4, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, експертна група дійшла висновку, що ОНП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 5 з оцінкою А.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз кадрового складу в цілому засвідчив високий рівень відповідності академічної кваліфікації НПП тим освітнім компонентам, які вони викладають на ОНП. Це, зокрема, відповідність спеціальності 201 «Агрономія», а також іншим спеціальностям (за профілем конкретних дисциплін). Підтвердженням є наявні дипломи про вищу освіту, дипломи про наукові ступені, а також атестати про вчені звання. Аналіз експертною групою даних табл. 2 відомостей самооцінювання з інформацією про досвід роботи та публікації НПП, надані ЗВО резюме викладачів засвідчив відповідність досліджень більшості викладачів формату тих дисциплін, які вони забезпечують на ОНП. Узгодженістю із академічною кваліфікацією викладачів програми також є високі професійні активності НПП згідно з чинними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності (2015 р.). Отже, кваліфікація викладачів дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання на ОНП 201 «Агрономія».

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і регламентуються «Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними контрактів у ДВНЗ «ХДАУ» (<https://cutt.ly/kp7HCsg>) та «Правилами внутрішнього трудового розпорядку ДВНЗ «ХДАУ», затверджено Конференцією трудового колективу, протокол № 2 від 26.04.2018 р. Попередній розгляд на відповідність кваліфікаційним вимогам відповідної посади, оцінка професійного рівня та відбір кандидатів проводиться комісією з конкурсного відбору, яка функціонує у ЗВО на засадах демократичності, прозорості та відкритості відповідно до Законів України. Всю необхідну інформацію про перелік документів, наявність вакансій та порядок проведення конкурсного відбору розміщено на сайті університету у розділі «Відділ кадрів» (<https://cutt.ly/Ar7H6Ry>), а також у відкритому доступі - на сайті знаходяться архіви конкурсів на заміщення вакантних посад НПП. На зустрічах з керівництвом ДВНЗ «ХДАУ», представниками допоміжних структурних підрозділів, а також НПП, було підтверджено врахування рівня професіоналізму викладачів під час конкурсного відбору. Конкурсний відбір проводиться на засадах: відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. Для організації конкурсу наказом ректора університету утворюється конкурсна комісія. При укладанні трудового договору може застосовуватися обумовлене угодою сторін випробування з метою перевірки відповідності працівника роботі, яка йому доручається строком до трьох місяців. Для оцінювання рівня професійної кваліфікації кандидата кафедра може запропонувати йому прочитати пробну лекцію, провести семінарське або практичне заняття тощо. У результаті бесід з НПП виявлено, що процедури конкурсного добору викладачів у цілому є прозорими та дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів відповідно до їх академічної кваліфікації за дисциплінами ОНП. Необхідний рівень професіоналізму викладачів ОНП забезпечується ліцензійними умовами надання освітніх послуг за відповідною спеціальністю та умовами оголошеного конкурсу, які постійно підвищують професійний і науковий рівень, педагогічну майстерність; забезпечують високий науковий і методичний рівень викладання дисциплін.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до освітнього процесу підтверджено на зустрічі 4, де були присутні: Лазер Петро Нарцисович (голова ради засновників науково-виробничої фірми "Дріада"), Писарева Катерина Геннадіївна (фахівець з навчання персоналу групи компаній «Агроф'южн»), Ревтьо Микола Васильович (експерт з демонстраційних досліджень ТОВ «Байер»), Дудченко Володимир Вікторович (директор Інституту рису НААН України). Залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу відбувається через читання лекцій, проведення практичних робіт і практик на підприємствах, в організаціях та установах. Здобувачі здійснили екскурсії до: Агрофірми-радгоспу «Білозерський» (с. Дніпровське Білозерського району Херсонської обл.), ПСП АФ «Роднічок» групи компаній Agrofusion та Bayer Агро-Арена (с. Шевченкове Вітовського району Миколаївської обл., ПП «Павлівські» (с. Веселе Бериславського району Херсонської обл.), ДП «Дослідне господарство «Новокаховське» Інституту рису НААН (с. Плодове в м. Нова Каховка Херсонської обл.), заводу з виробництва сільськогосподарської техніки Ельворті (м. Кропивницький) та ін. Під час екскурсій були прочитані ознайомчі лекції, які визвали велике зацікавлення у слухачів. ДВНЗ «ХДАУ» організує відвідування здобувачами Днів поля, які щорічно проводяться в сільгоспідприємствах Херсонської області; ДПДГ Інституту рису НААН, Інституті зрошувального землеробства НААН, Bayer Агро-Арена. Фактів участі представників роботодавців у реалізації освітнього процесу на постійній основі за ОНП не виявлено. Залучення до перегляду освітніх програм відбувається шляхом їх обговорення на нарадах, круглих столах, а також через електронне листування з гарантом та НПП кафедри. Документальним підтвердженням співпраці є оформлені договори про науково-дослідну роботу, стажування викладачів тощо (п.6 переліку наданих від ЗВО документів). З метою формування контингенту фахівців аграрного сектору в ДВНЗ

«ХДАУ» засновано і працює «Школа аграрного лідера», де провідні керівники і фахівці Херсонщини діляться виробничим досвідом і презентують свої вакансії.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Професіонали-практики та експерти в галузі агрономія залучаються до аудиторних занять шляхом проведення відкритих проблемних лекцій, ознайомчих лекцій, семінарів та консультування здобувачів третього рівня вищої освіти при написанні наукової роботи. Наведена інформація була підтверджена і під час зустрічей зі здобувачами освіти, роботодавцями (<http://www.ksau.kherson.ua/news/2969-2018-04-13-1.html> ; <http://www.ksau.kherson.ua/news/4422-2019-12-16-1.html> ; <http://www.ksau.kherson.ua/news/2894-2018-03-22-1.html> ; <http://www.ksau.kherson.ua/news/2857-2018-03-15-4.html> ; <http://www.ksau.kherson.ua/news/2806-20180223-1.html> ; <http://www.ksau.kherson.ua/news/2772-2018-02-15-3.html>). Під час виїзної експертизи було встановлено, що до викладання дисциплін на інших освітніх програмах університету представники роботодавців залучаються на постійній основі. Документальним підтвердженням зустрічей роботодавців, які також залучаються як професіонали-практики, є ведення окремих протоколів зустрічей представників роботодавців зі здобувачами вищої освіти агрономічного факультету.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ДВНЗ ХДАУ сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями. Викладачі проходять планові підвищення кваліфікації, стажування, конференції, у т.ч. закордонні (п.4 переліку наданих від ЗВО документів) . Підвищення професійного розвитку реалізується за рахунок обов'язкового стажування НПП у провідних науково-дослідних установах, ЗВО, а також промислових підприємствах, що регламентується «Положенням про підвищення кваліфікації» (<https://cutt.ly/Gp7L3ue>), «Положенням Про порядок реалізації права на академічну мобільність» (<https://cutt.ly/6p7ZopE>), «Положенням про проведення атестації педагогічних працівників ДВНЗ ХДАУ» (<https://cutt.ly/Mp7ZEeX>). Окрім планових підвищень кваліфікацій, викладачі мають сертифікати про знання іноземної мови рівня B2 (п. 4 відповіді на запит щодо надання необхідної інформації щодо акредитації ОНП). Під час проведення бесід з фокус-групами з числа науково-педагогічних працівників, а також адміністративним персоналом виявлено, що ЗВО, в загальному випадку, сприяє професійному розвитку викладачів за рахунок надання можливості підвищення професійної кваліфікації шляхом стажування в українських та іноземних закладах вищої освіти, науково-дослідних установах та промислових підприємствах, з якими укладено відповідні угоди про співробітництво (<http://www.ksau.kherson.ua/infokval-22.html>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Сприяння професійному розвитку викладачів освітньої програми становить цілісну систему. Починаючи із надання і взаємодії методичної допомоги на кафедрах, на рівні структурного підрозділу переходить в систему тренінгової роботи, проведенні практичних семінарів, наукових конференцій, круглих столів, підвищення кваліфікації тощо. «Статут ДВНЗ ХДАУ» (<https://cutt.ly/Zp7CET2>) та «Колективний договір ДВНЗ ХДАУ» (<https://cutt.ly/Ep7C9F7>) визначає порядок, встановлює розміри доплат, надбавок, премій, матеріальної допомоги та заохочення педагогічних, науково-педагогічних, наукових та інших працівників університету. Кожен викладач обґрунтовано та свідомо закріпленій за кожною дисципліною і розвивається згідно їх напрямку через наукові публікації, посібники, співпрацю з виробництвом. ЗВО надає відомості про можливості проходження підвищення кваліфікації викладачів згідно з напрямком навчально-наукової діяльності, що регламентоване «Положенням про підвищення кваліфікації» (<https://cutt.ly/ip7Vlwt>). У ЗВО запроваджено процедуру рейтингової системи оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників «Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників ДВНЗ ХДАУ» (<https://cutt.ly/ip7VTVP>). Під час проведення бесід з фокус-групами з числа НПП та адміністративного персоналу виявлено, що НПП проінформовані про можливості заохочення структурних підрозділів університету й окремих викладачів за продуктивну наукову, навчально-методичну та організаційно-виховну роботу. Оцінка викладацької майстерності здійснюється на рівні кафедр шляхом проведення відкритих занять, взаємного відвідування занять викладачами, а також частково через анонімні опитування студентів. Результати обговорюються на кафедральних семінарах, робляться висновки та надаються рекомендації. У певній мірі розвиток викладацької майстерності стимулюється ЗВО через оплату відряджень викладачів на навчально-методичні семінари та науково-практичні конференції тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

У ЗВО створена та розвиваються наукова школа «Школа аграрного лідера». В ДВНЗ ХДАУ система розвитку педагогічної майстерності включає моральне та професійне заохочення. Процедури добору викладачів є прозорими та публічними. ЗВО має гарні практики преміювання НПП за підготовку та захист дисертацій, підготовку статей, що включені до міжнародних наукометричних баз даних тощо. Наявна налагоджена система професійного розвитку викладачів через програми підвищення кваліфікації та участь у програмах мобільності викладачів та науковців, а також у фахових міжнародних програмах з підвищення кваліфікації науковців. Готовність роботодавців долучатися до участі у навчальному процесі за ОНП на взаємовигідних з університетом умовах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Сприяти залученню роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять за ОНП на постійній основі. Організувати систему морального та/або матеріального заохочення гарантів ОНП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на сильні сторони та позитивні практики, а також наведені рекомендації, експертна група дійшла висновку, що ОНП відповідає рівню В за Критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

У ході інтерв'ювання Адміністрації ЗВО зазначено, що фінансові ресурси Херсонського ДАУ забезпечені загальним та спеціальним фондом. Матеріально-технічна база закладу представлена на високому рівні. В університеті функціонують: наукова бібліотека (інституційний репозитарій, база даних книгозабезпеченості процесу та електронний каталог, що повністю задовольняє потреби освітнього процесу; спортивні майданчики, спортивні зали, їдальня, студентське кафе (пункт 26 у Відповіді на Запит). Для забезпечення освітнього процесу ОНП «Агрономія» у закладі наявні: навчальні аудиторії, лабораторії агрономічних досліджень, агрохімії, ґрунтознавства, захисту рослин, переробки зерна, контрольно-насіннєва лабораторія з лабораторним обладнанням та технічними засобами (<https://www.youtube.com/watch?v=Tcl14AKwGKQ> <https://www.youtube.com/watch?v=mRMiHRJinPE>), лабораторія сільгоспмашин, лабораторія інформаційних технологій, лабораторія Internet технологій та комп'ютерні класи із забезпеченням ліцензованими програмними продуктами (пункт 28 у Відповіді на Запит, <https://www.youtube.com/watch?v=xbFPQt-lkZY>). У ході дискусії з Гарантом ОНП та адміністрацією ЗВО виявлено, що на кафедрі землеробства, яка є випусковою, постійно оновлюються прилади та устаткування. Були придбані комп'ютери, МФУ, кондуктометр, пенетрометр, вологоміри, рН тестери, термометр, роутер, анемометр, діагностичні системи ґрунту, млин, GPS, дозатори, лампа-луна, нітрат-тестер, планшет, мішалка, центрифуга, камери, реєстратор температури і вологості, монітор параметрів води, оксиметр, люксметр та ін., які застосовуються в науковій роботі здобувачами (пункт 30 у Відповіді на Запит). Дослідне господарство повністю забезпечено технікою та знаряддями для проведення наукових досліджень, про що було підтверджено під час огляду МТБ ЗВО. За здобувачами закріплено дослідні ділянки на дослідному полі ХДАУ (пункт 29 у Відповіді на Запит). В університеті функціонує веб-середовище Moodle, яке забезпечене навчально-методичними матеріалами з вільним доступом НПП та здобувачів (<http://dspace.ksau.kherson.ua:8888>). Фінансові та матеріально-технічні ресурси забезпечують досягнення визначених на ОНП «Агрономія» цілей та ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У ході інтерв'ювання Адміністрації ЗВО, здобувачів, студентського самоврядування, Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених та НПП в межах освітньо-наукової програми «Агрономія» забезпечено безоплатний доступ до наукової бібліотеки, бібліотечних електронних ресурсів, навчально-методичного забезпечення та спеціалізованої тематичної наукової літератури, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності. Забезпечено вільний доступ до навчальних корпусів, лабораторій, навчальних спеціалізованих

аудиторій, дослідного поля, навчальної теплиці, обладнання та устаткування, комп'ютерних класів, спортивних залів, стадіонів. Усі учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до мережі Internet.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У зустрічі з адміністративним персоналом виявлено, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів ВО, що навчаються за ОНП. Проректор з адміністративно-господарської роботи Незнамов С. О. запевнив, що санітарно-технічний стан навчальних, лабораторій, аудиторій та інших приміщень відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. Постійно проводяться інструктажі з дотримання правил пожежної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони праці. У стратегії розвитку ДВНЗ «Херсонський ДАУ» на 2020-2024 рр. (<http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/%d0%a1%d1%82%d1%80%d0%b0%d1%82%d0%b5%d0%b3%d1%96%d1%8f%20%d1%80%d0%be%d0%b7%d0%b2%d0%b8%d1%82%d0%ba%d1%83%20%20%d0%a5%d0%94%d0%90%d0%a3%20%d0%bd%d0%b0%202020-2024%20%d1%80%d1%80..pdf>), пріоритетним напрямком є створення якісного освітнього середовища з безпечними умовами для життя та здоров'я здобувачів ВО. У закладі на базі кафедри загальноекономічних дисциплін працює психологічна служба (<http://www.ksau.kherson.ua/kultmist.html>), якою завідує Виноградова Тетяна Іванівна. Основною метою діяльності психологічної служби є виконання завдань, пов'язаних з психологічним забезпеченням навчально-виховного процесу, сприяння особистісному зростанню та професійному становленню здобувачів і співробітників університету. У ході бесіди з Виноградовою Т. І. зазначено, що у ЗВО постійно надається психологічна підтримка здобувачам ОНП, проводяться тренінги щодо психологічної просвіти, формування у аспірантів психологічної культури; формування потреб у психологічних знаннях; вивчення психологічних труднощів, сприяння особистісному розвитку студентів. Також під час інтерв'ювання здобувачів ОНП було зафіксовано, що вони мають змогу отримати постійну інформаційну, організаційну та соціальну підтримку від студентського самоврядування університету і агрономічного факультету та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених безпосередньо. Приймають участь у різних заходах, які організуються в університеті, долучаються до соціальної активності. Студентське самоврядування забезпечує захист прав і інтересів здобувачів відповідно до своїх повноважень та обов'язків.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ході інтерв'ювання здобувачів ОНП «Агрономія» зафіксовано, що з усією інформацією вони ознайомлюються у відкритому доступі на сайті університету, в тому числі на сторінці Відділу аспірантури і докторантури (<http://www.ksau.kherson.ua/viddilaspir.html>). Освітній процес організовано відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу підготовки доктора філософії (PhD) у ДВНЗ «ХДАУ»», і «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ДВНЗ «ХДАУ»» (<http://www.ksau.kherson.ua/viddilaspir.html>) з використанням сучасних інформаційних технологій. Зі слів здобувачів зазначено, що Відділ аспірантури і докторантури та деканат агрономічного факультету постійно надає їм освітню, організаційну, інформаційну підтримку впродовж всього навчального процесу за освітньо-науковою програмою. Здобувачі забезпечуються навчально-інформаційними, науковими матеріалами та відкритим доступом до регламентуючих документів освітньо-наукової програми (<http://www.ksau.kherson.ua/viddilaspir.html>), є постійний доступ до електронної наукової бібліотеки університету (<http://www.ksau.kherson.ua/nnb/ebhdau1.html>). Наявні процедури проведення опитування щодо задоволення потреб і інтересів здобувачів (<http://www.ksau.kherson.ua/component/content/article/28-2011-04-28-13-52-47/2011-06-20-14-36-00/4544-rezopzdob.html>). Результати опитування враховуються адміністрацією ЗВО щодо рівня задоволеності освітнім процесом, якості викладання та змістом дисциплін, науковим консультуванням, зручністю розкладу занять враховуються у розробці і перегляді освітньо-наукової програми та робочих програм освітніх компонентів. У ході дискусії зі здобувачами зафіксовано, що їхня потреба у збільшенні кількості годин педагогічної практики була задоволена. Відповідно до Статуту закладу (http://www.ksau.kherson.ua/files/Статут_ДВНЗ_ХДАУ_2016_p..PDF), здобувачі ВО мають право на отримання соціальної допомоги у випадках, встановлених законодавством, також на отримання стипендій у встановленому законодавством порядку; на пільговий проїзд у транспорті у порядку. Під час зустрічі з адміністративним персоналом проректор Незнамов С. О. відмітив, що здобувачі на ОНП мають соціальну підтримку з боку ЗВО. Комендант гуртожитків № 2, з зазначила, що здобувачі забезпечуються окремою кімнатою в гуртожитку і повністю мають вільний доступ до усіх санітарних і господарських приміщень будівлі. На ОНП функціонує Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених (<http://www.ksau.kherson.ua/agro/5080-ntsagr.html>), яке сприяє створення сприятливих умов для науково-дослідної роботи та інноваційної діяльності аспірантів, забезпечує інформаційну та консультативну підтримку молодих вчених, що було підтверджено у ході дискусії з керівником товариства Нікітенко Марією. ЕГ відмічає достатній рівень задоволеності освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою здобувачів ВО на ОНП з боку університету.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ході інтерв'ювання Адміністрації закладу, НПП та здобувачів за ОНП «Агрономія» особи з особливими освітніми потребами не навчаються. Проте у Херсонському ДАУ створені всі умови для реалізації права на якісну освіту особам з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів. Таким особам постійно надається підтримка в освітньому процесі згідно «Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами» (<http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/>). В університеті впроваджено пристосування частини навчальних приміщень для здобувачів ВО з особливими освітніми потребами <http://www.ksau.kherson.ua/files/ak/> (дивитися файл 27. Портфоліо з умовами для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами.pdf). У ЗВО для осіб з особливими потребами створені можливості навчання за індивідуальним графіком і дистанційно через платформу Moodle. Освітній процес повністю забезпечується усіма навчально-методичними матеріалами, відповідно до робочої програми дисциплін. Для здобувачів з особливими освітніми потребами у ДВНЗ «ХДАУ» побудовано вбиральню в корпусі № 3, наявні спеціальні мобільні дерев'яні пандуси для входу, в'їзду осіб з обмеженою рухливістю. Для осіб з особливими освітніми потребами виділяються аудиторії у корпусах № 1, № 3; встановлено вуличні кнопки сповіщення в головному корпусі для виклику чергового; нанесено маркування першої та останньої сходинки смугою абразивного матеріалу яскраво жовтого кольору. Вся інформація для осіб з особливими освітніми потребами є у вільному доступі на сайті університету.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ході спілкування з НПП, що викладають за ОНП 201 «Агрономія» та науковими керівниками аспірантів зазначено, що для здобувачів ВО проводяться зустрічі інформаційно-консультаційного характеру щодо запобігання, прояву та вирішення кризових ситуацій, зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією, тощо. З метою контролю та урегулювання даних питань, а також попередження їх прояву з боку ректорату та психологічної служби закладу діє постійний контроль. Під час інтерв'ювання керівництва університету було зафіксовано, що діє «Антикорупційна програма ДВНЗ «ХДАУ» на 2019-2020 роки» (<http://www.ksau.kherson.ua/files/antikor/>), що встановлює комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції в діяльності закладу. Програма є обов'язковою і її дія поширюється на роботу відокремлених структурних підрозділів університету. Наявна «Скринька довіри» та «Електронна скринька довіри», куди можна надавати й надсилати інформацію про факти корупції з боку працівників ЗВО. Відповідно до «Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ДВНЗ ХДАУ» (<http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/Положення%20про%20запобігання,%20опередження%20та%20врегулювання%20випадків,%20пов'язаних%20із%20сексуальними%20домаганнями%20і%20дискримінацією.pdf>), забезпечується негайне реагування на скарги, пов'язані із сексуальними домаганнями та дискримінацією. Скарги, що пов'язані з дискримінацією, сексуальними домаганнями чи корупцією, у межах реалізації ОНП «Агрономія» не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічна база Херсонського ДАУ загалом відповідає сучасним вимогам у сфері надання освітніх послуг та наукового супроводу з метою підготовки аспірантів. Освітній процес забезпечено навчально-методичними матеріалами, вільним доступом до наукової літератури та електронних ресурсів. Освітнє середовище за ОНП є безпечним для навчання і здоров'я здобувачів ВО, а також задовольняє їх інтереси й потреби. Для аспірантів забезпечено постійну освітню, інформаційну, соціальну та консультативну підтримку з боку закладу вищої освіти, що було зафіксовано під час інтерв'ювання. У ЗВО забезпечено всі необхідні умови для реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами. Для попередження прояву та врегулювання конфліктних ситуацій передбачені дієві процедури. В університеті діє Психологічна служба. У ході дистанційного огляду матеріально-технічної бази університету, експертною групою підтверджено, що ЗВО має достатньо розвинуту соціальну інфраструктуру. Заклад забезпечує безоплатний та вільний доступ до всієї інфраструктури, а також до інформаційних електронних ресурсів, які є необхідними для навчання, викладання та наукової діяльності в межах ОНП і забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендує посилити інформування аспірантів щодо різних методів навчання та викладання, методів розвитку креативності, критичного мислення тощо, оскільки вони додатково сприятимуть розвитку soft skills, і можливостей зарахування результатів неформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ зазначає, що освітній простір, організаційне, інформаційне, навчально-методичне забезпечення дозволяє якісно готувати здобувачів за ОНП. Наявність сучасного лабораторного обладнання, устаткування, а також технологічне забезпечення навчального і дослідницького процесу, відповідає усім вимогам у сфері надання освітніх послуг. Виявлено достатній рівень задоволеності аспірантів різними видами підтримки з боку університету. Скарги, що пов'язані з дискримінацією, сексуальними домаганнями чи корупцією, у межах реалізації ОНП «Агрономія» не виявлено, проте передбачені дієві процедури їх врегулювання.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В університеті процес розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регламентується діючими положеннями: п. 4-6 Положення про освітні програми у ДВНЗ «Херсонський ДАУ» (http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/Положення_про_освітні_програми.pdf) та Положення про організацію освітнього процесу підготовки доктора філософії (PhD) у ДВНЗ «ХДАУ» ([http://www.ksau.kherson.ua/files/aspir/Положення_про_організацію_освітнього_процесу_підготовки_доктора_філософії_\(PhD\)_у_ДВНЗ_«ХДАУ»_згідно_до_яких_заклад_дотримується_усіх_визначених_процедур._ОНП_«Агрономія»_переглядається_з_періодичністю_раз_у_рік,_про_що_було_зазначено_Гарантом_освітньо-наукової_«Агрономія»_академіком_Ушкаренко_В._О._ОНП,_яка_є_нормативним_документом_ЗВО,_в_якому_визначаються_вимоги_до_рівня_освіти_осіб,_які_можуть_почати_навчання_за_ОНП,_перелік_навчальних_дисциплін_і_логічну_послідовність_їх_вивчення,_кількість_кредитів_ЄКТС,_необхідних_для_виконання_цієї_програми,_а_також_очікувані_результати_навчання_\(компетентності\),_якими_повинен_володіти_здобувач_наукового_ступеня_доктора_філософії_галузі_знань_20_«Аграрні_науки_та_продовольство»,_було_розроблено_в_2016_році](http://www.ksau.kherson.ua/files/aspir/Положення_про_організацію_освітнього_процесу_підготовки_доктора_філософії_(PhD)_у_ДВНЗ_«ХДАУ»_згідно_до_яких_заклад_дотримується_усіх_визначених_процедур._ОНП_«Агрономія»_переглядається_з_періодичністю_раз_у_рік,_про_що_було_зазначено_Гарантом_освітньо-наукової_«Агрономія»_академіком_Ушкаренко_В._О._ОНП,_яка_є_нормативним_документом_ЗВО,_в_якому_визначаються_вимоги_до_рівня_освіти_осіб,_які_можуть_почати_навчання_за_ОНП,_перелік_навчальних_дисциплін_і_логічну_послідовність_їх_вивчення,_кількість_кредитів_ЄКТС,_необхідних_для_виконання_цієї_програми,_а_також_очікувані_результати_навчання_(компетентності),_якими_повинен_володіти_здобувач_наукового_ступеня_доктора_філософії_галузі_знань_20_«Аграрні_науки_та_продовольство»,_було_розроблено_в_2016_році)), Гарантом та проектною групою оновлено освітньо-наукову програму у 2019 р. (http://www.ksau.kherson.ua/files/documents_2018/aspirantura/onpnr/Освітньо-наукова_програма_2016.pdf), Проект освітньої наукової програми оприлюднено на сайті Університету, (http://www.ksau.kherson.ua/files/documents_2018/aspirantura/onpnr/Освітньо-наукова_програма_2019.pdf). Після ознайомлення з проектом ОНП відбувається доопрацювання з урахуванням всіх зауважень та пропозицій. ОНП затверджується Вченою радою університету і оприлюднюється на веб-сторінці університету: (<http://www.ksau.kherson.ua/component/content/article/28-2011-04-28-13-52-47/2011-06-20-14-36-00/4819-onpnrasp.html>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ЗВО у структурі Навчально-методичного відділу функціонує Сектор забезпечення якості освіти ДВНЗ ХДАУ (http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/Положення_про_Сектор_забезпечення_якості_освіти_ДВНЗ_ХДАУ.PDF), який забезпечує впровадження, функціонування та постійне поліпшення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти відповідно до регламентуючих документів та стандартів. Завідуюча Сектором Осадчук І. В. зазначила, що у ЗВО на всіх ОП, ОНП проводиться постійні анкетування здобувачів вищої освіти щодо рівня задоволеності методами і формами викладання та оцінювання, доцільності вивчення тієї чи іншої навчальної дисципліни й відповідності ПРН, навчально-методичним забезпеченням, використанням наукового бібліотечного фонду, соціальною й консультативною підтримкою (п. 24 у Відповіді на Запит). Згідно результатів опитування аспірантів зафіксовано, що вони виявили бажання щодо збільшення кількості годин проходження педагогічної практики з одного тижня до чотирьох, що було підтверджено здобувачами у ході спілкування. Здобувачі залучені до періодичного перегляду ОНП та мають можливість надавати свої пропозиції, згідно результатів проведеного опитування Сектором забезпечення якості освіти спільно з Відділом аспірантури та докторантури (http://www.ksau.kherson.ua/files/documents_2018/aspirantura/rezop/201/Якість_освіти_2019-2020_н.р..pdf) У ході дискусії з представниками студентського самоврядування університету і агрономічного факультету виявлено, що вони залучені до процедури забезпечення якості освітньої програми та активного обговорення на засіданнях проектних груп ОП (http://www.ksau.kherson.ua/files/stud.samovr/2019/Протокол_№4_від_14.03.2019_р..pdf), мають можливість вносити свої побажання щодо удосконалення ОП і НП дисциплін.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ЗВО, в тому числі і на освітньо-науковій програмі «Агрономія» (<http://www.ksau.kherson.ua/agro/4741-radrobagr.html>) функціонує Рада роботодавців (<http://www.ksau.kherson.ua/files/osvita-pologennya/Положення про Раду роботодавців у ДВНЗ ХДАУ.pdf>, <https://www.youtube.com/watch?v=tY5lkDJWtfc>), яка долучена до процедур періодичного перегляду ОП, надає рекомендації й побажання щодо змісту робочих програм ОК та забезпечення високої якості професійної підготовки фахівців на основі комплексного співробітництва ЗВО із зацікавленими підприємствами і організаціями – провідними роботодавцями, шляхом об'єднання інтелектуального потенціалу, матеріальних, фінансових і корпоративних ресурсів партнерів. У ході інтерв'ювання роботодавців ЕГ відмічено постійну співпрацю стейкхолдерів з науковцями ЗВО шляхом читання лекцій, проведення занять, семінарів, організації виїздів та екскурсій на агропідприємства, полігони й демонстраційні поля. Роботодавці зазначали, що вони 2 рази на рік вони беруть участь у засіданнях Ради роботодавців агрономічного факультету (<http://www.ksau.kherson.ua/agro/4741-radrobagr.html>) щодо розгляду ОП (<http://www.ksau.kherson.ua/files/robotodav/agro/Протокол №4 від 19.03.2019.pdf>). Зі слів роботодавців зафіксовано, що з ними періодично проводять онлайн опитування щодо якості ОП та якості освітньої діяльності (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScQEMKd9GH7BUaoUd8sAZlfb00-TnRODe9g7Ik06kd4rZOCvW/viewform>). За результатами опитування відбувається перегляд освітніх програм, відповідно до прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ДВНЗ «Херсонський ДАУ» Сектором забезпечення якості освіти створено онлайн-опитування випускників, згідно якого випускники можуть висловити власну точку зору щодо отриманих теоретичних знань, здобутих практичних навичок у процесі навчання, процедури вільного вибору дисциплін, оволодіння soft skills, інформування, всебічної підтримки з боку ЗВО та вдосконалення в цілому якості підготовки здобувачів за спеціальністю 201 «Агрономія» та інших важливих питань. (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSemF5vKDz32E_SxyxN-a7b8-tlkuLSZ7_P1wNOdpnAvaKl_hA/viewform). У ході спілкування з адміністративним персоналом зазначено, що на агрономічному факультеті створено Раду роботодавців (<http://www.ksau.kherson.ua/agro/4741-radrobagr.html>), до складу якої входять випускники спеціальності 201, яка активно приймає участь у працевлаштуванні майбутніх фахівців галузі. Гарант ОНП Ушкаренко В. О. зазначив, що більшість випускників аспірантури минулих років, за спеціальністю, захищають дисертації й залишаються працювати в університеті. Також раз у рік в університеті проводяться Дні випускника (<http://www.ksau.kherson.ua/news/4002-2019-06-01-2.html>), наявна офіційна сторінка у соціальній мережі Facebook, для живого та активного спілкування та моніторингу працевлаштування випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Зі слів завідувачки Сектору забезпечення якості освіти Осадчук І. В., виявлено, що у ЗВО існує практика проведення різного формату опитувань з метою виявлення рівня задоволеності здобувачів якістю ОП, а саме змістовним наповненням, ефективністю викладання освітніх компонент, забезпеченістю освітнього процесу навчально-методичними та сучасними матеріально-технічними ресурсами (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfn74BINMXu9hA8j-spnGGxY7fZQaoBMx-SiyNmrK2iAF_qLA/viewform), (<http://www.ksau.kherson.ua/component/content/article/28-2011-04-28-13-52-47/2011-06-20-14-36-00/4544-rezopzdob.html>). Згідно опрацьованих результатів здобувачі виявили бажання збільшити кількість годин проходження педагогічної практики. Здобувачами висловлено побажання щодо ознайомлення із нормативними документами і чинними вимогами до дисертаційних робіт в Україні, типовою структурою дисертацій, процедурами проходження захисту дисертаційної роботи. Тому до НП ОНП «Агрономія» у 2019 р. було внесено ОК «Розробка дисертаційного проекту». У робочій програмі ОК надається методична і практична підготовка до здійснення дисертаційного дослідження та викладу його результатів, визначення мети і завдань дослідження, його теоретико-методологічних засад і джерельної бази, основних етапів роботи над науковою тематикою. Для успішного розвитку і реалізації освітньо-наукової програми рекомендовано було залучати працевлаштування до участі у консультативних зустрічах та створенні Ради роботодавців (<http://www.ksau.kherson.ua/files/robotodav/agro/Протокол №1 від 21.11.2017.pdf>) з урахуванням процесів трансферу агротехнологій та сучасних тенденцій розвитку аграрної науки. Результати роботи Ради беруться до уваги у ході перегляду ОНП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація освітньо-наукової програми «Агрономія» за третім ступенем вищої освіти проводиться вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В університеті функціонує Сектор забезпечення якості освіти (<http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/Положення про Сектор забезпечення якості освіти ДВНЗ ХДАУ.PDF>), діє низка Положень: про освітні програми у ДВНЗ «Херсонський ДАУ», про організацію освітнього процесу підготовки доктора філософії (PhD) у ДВНЗ «ХДАУ», згідно до яких заклад формує культуру якості (<http://www.ksau.kherson.ua/якість-освіти.html>) та дотримується усіх визначених процедур. Під час інтерв'ювання з представниками академічної спільноти виявлено, що їх постійно ознайомлюють з питаннями щодо постійного розвитку і вдосконалення освітньої діяльності за ОНП. Інформування відбувається на засіданнях вченої ради університету, агрономічного факультету та кафедри. На освітньо-науковій програмі академічна спільнота долучена до процесу внутрішнього забезпечення якості ОНП. Серед внутрішніх стейкхолдерів постійно проводяться анкетування через онлайн анкети, що стосуються актуальних питань зі спеціальності, освітньої та наукової складових структури й змісту ОНП (<http://www.ksau.kherson.ua/якість-освіти/онлайн-опитування.html>). Це забезпечує можливості проводити оцінку рівня отриманої освіти, виявлення ситуацій, які ускладнюють навчання за спеціальністю; визначити, як представники академічної спільноти ознайомлені з метою, змістом та структурою ОНП; оцінити рівень ефективності застосування методів, форм та методик викладання освітніх компонент; рівень заохочення НПП та мотивації до науково-дослідної діяльності; дієвість процедури запобігання та прояву академічного плагіату рівень, знанням інформації щодо форм контролювання, порядку і критеріїв оцінювання у процесі вивчення навчальної дисципліни.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЕГ виявлено, що у ЗВО процес розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регламентується діючими положеннями. Функціонує Сектор забезпечення якості освіти ДВНЗ ХДАУ, який забезпечує впровадження, функціонування та постійне поліпшення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти відповідно до регламентуючих документів та стандартів. Здобувачі ОНП залучені до перегляду освітньої програми, оновлення змісту компонентів. Підтверджено ефективну співпрацю із роботодавцями, які залучені до процедури перегляду ОНП. Представниками академічної спільноти університету ОНП підтверджено сформовану культуру якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за нею.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ рекомендує проводити періодичний перегляд робочих програм навчальних дисциплін, що викладаються на ОНП з урахуванням трансферу агротехнологій та тенденцій розвитку аграрної науки. Рекомендуємо провести структурування інформації на сайті університету, яка стосується удосконалення змісту освітньо-наукової програми, процедур оцінювання якості та змісту й результатами опитувань.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Відповідно до оцінювання Критерію 8 варто зазначити, що система внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукової програми «Агрономія» в Херсонському ДАУ знаходиться на достатньому рівні. ЕГ рекомендує врахувати надані пропозиції, тому рівень відповідності - В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

За реалізації освітньо-наукової програми 201 «Агрономія» визначено права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу. Доступність та послідовність їх дотримання під час реалізації ОНП регламентується діючими положеннями, які розміщені на офіційній веб-сторінці ЗВО у вільному доступі (<http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Проект освітньо-наукової програми 201 «Агрономія» розміщено на сайті за посиланням: [http://www.ksau.kherson.ua/files/documents_2018/aspirantura/onpnp/Проект освітньо-наукової програми 2020 р..pdf](http://www.ksau.kherson.ua/files/documents_2018/aspirantura/onpnp/Проект%20освітньо-наукової%20програми%2020%20р..pdf). На відміну від ОНП 2019 року, у проекті на 2020-2021 н.р. оновлено склад проектної групи. Відповідно до п. 6 (с. 23) «Положення про освітні програми» ([http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/Положення про освітні програми.pdf](http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/Положення%20про%20освітні%20програми.pdf)) освітньо-наукова програма доктора філософії переглядається щорічно в частині усіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів, з урахуванням усіх пропозицій та рекомендацій стейкхолдерів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Відповідно до п. 7 (с. 27) «Положення про освітні програми» ([http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/Положення про освітні програми.pdf](http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/Положення%20про%20освітні%20програми.pdf)) відомості про ОНП з розробленими та удосконаленими ПРН, які здобувач може набути за умови успішної реалізації освітньо-наукової програми та узгодженими з компонентами матриці відповідності компетентностей та ПРН, розміщуються на офіційному сайті ЗВО (<http://www.ksau.kherson.ua/component/content/article/28-2011-04-28-13-52-47/2011-06-20-14-36-00/4819-onpnpasp.html>). На сторінці розміщено рецензії, що долучені до процесу публічного обговорення проекту освітньо-наукової програми, представлені результати анкетування здобувачів вищої освіти за ОНП «Агрономія» (<http://www.ksau.kherson.ua/component/content/article/28-2011-04-28-13-52-47/2011-06-20-14-36-00/4544-rezopzdob.html>). На сторінці Відділу аспірантури та докторантури ЗВО забезпечено вільний доступ до форм звітності здобувачів третього ступеня вищої освіти (<http://www.ksau.kherson.ua/component/content/article/28-2011-04-28-13-52-47/2011-06-20-14-36-00/4606-форми-звітної-документації.html>). У ході проведення інтерв'ювання здобувачів та викладачів ОНП виявлено, що публічне звітування аспірантів про виконання індивідуальних планів наукової роботи відбувається на засіданнях кафедри. Так, у 2016-2017 н.р., 2017-2018 н.р. – здобувачі звітували двічі на рік, з 2018-2019 н.р. – один раз на рік (за розпорядженням проректора з наукової роботи і міжнародної діяльності). Для здобувачів 4 року навчання, на 26-28 серпня 2020 р., за розпорядженням проректора з наукової роботи і міжнародної діяльності, призначено попередній захист, і на сьогоднішній день уже складено орієнтовний склад разової спеціалізованої вченої ради для кожного випускника.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЗВО дотримується регламентованих вимог щодо прозорості та публічності інформації. Процедури, що регулюють права та обов'язки учасників ОП на освітньо-науковій програмі є доступними та відкритими, тому забезпечується інформування стейкхолдерів про різні аспекти навчального процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Офіційна інтернет сторінка Херсонського ДАУ є інформативною та наповненою контентом. Наявна опція «обрати потрібну мову». Проте варто структурувати наповнення, яке стосується освітньо-наукової програми 201 «Агрономія», зокрема щодо залучення заінтересованих сторін до її перегляду та надання рекомендацій покращення її якості.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ зауважує, що основний контент прозорості та публічності в ЗВО щодо освітньо-наукової програми є необхідною складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Усі компоненти забезпечують здійснення об'єктивного оцінювання якості освітнього процесу та регламентується діючими положеннями, які розміщені на офіційній веб-сайті закладу у вільному доступі.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів, які залучені до процесу формування і оновлення ОНП. Зокрема за пропозицією аспірантів було збільшено тривалість проходження педагогічної практики. ОНП передбачає відведення 25 % кредитів ЄКТС для вільного вибору дисциплін аспірантами відповідно до їх наукових інтересів. Перелік дисциплін вільного вибору досить широкий і враховує різні наукові напрямки факультету: спеціальне землеробство, геоінформаційні технології у землеробстві, сільськогосподарські меліорації, спеціальне рослинництво та інші. Зміст ОНП дозволяє аспірантам повноцінно підготуватись до дослідницької і викладацької діяльності за фахом. Педагогічна практика включає 4 кредити ЄКТС або 120 годин. Проходження педагогічної практики передбачає керівництво науково-дослідною роботою студентів, підготовку матеріалів для практичних занять і лабораторних робіт та їх проведення, складання контрольних завдань, опанування основних нормативно-правових документів у сфері вищої освіти України тощо. З метою повноцінної підготовки здобувачів до дослідницької діяльності ОНП передбачає: посилену практичну підготовку (заняття у лабораторіях і на дослідних полях, роботу з геоінформаційними технологіями, прогнозування і моделювання в агрономії, математичну обробку даних); роботу із наукометричними базами Scopus/Web of Science та наукометричними показниками; розвиток умінь та навичок публічних виступів, ведення наукової дискусії тощо.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Інформаційні матеріали щодо відповідності наукової діяльності аспірантів напрямкам досліджень наукових керівників представлені на веб-сайті ЗВО (<https://cutt.ly/Tak4he9>). ЕГ у ході роботи із наданими інформаційними матеріалами та проведення фокус-груп було підтверджено відповідність наукової діяльності аспірантів напрямкам досліджень наукових керівників.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

У межах ОНП для проведення апробації результатів наукових досліджень у ДВНЗ «ХДАУ» надаються наступні можливості: - університетом видаються два наукові журнали – «Водні біоресурси та аквакультура» (<https://cutt.ly/bp7NY5R>) та «Таврійський науковий Вісник» (<https://cutt.ly/Kp7Noqg>), які включено до переліку фахових видань України. - У 2019 році університетом було проведено по 7 – Міжнародних, Всеукраїнських та Інтернет конференцій (<https://cutt.ly/7p79iM6>) у яких здобувачі третього рівня вищої освіти активно приймають участь. Окрім того, що року здобувачі приймали участь у «Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції молодих вчених та здобувачів вищої освіти «Сучасна молодь в світі інформаційних технологій» присвячена Дню науки». (<https://cutt.ly/dp7M44x>). Так, 23 травня 2019 р. у ній приймали участь дев'ять аспірантів зі спеціальності 201 «Агрономія». Аспіранти щорічно переставляють результати своїх наукових робіт на «Днях поля ХДАУ» (<https://cutt.ly/op7oUr4>), виставці «Агропорт» під час семінарів, виробничих нарад. Здобувачі приймають активну участь у науково-практичних заходах в інших наукових установах України, публікують результати власних досліджень у вітчизняних і закордонних виданнях. Завершені наукові розробки систематично висвітлюються в збірнику «Наука в Південному регіоні України». Важливі досягнення наукових установ Південного регіону України в галузі фундаментальних, прикладних досліджень та інноваційної діяльності», наприклад за 2018 рік №84 Лиховид П.В., №87 Максимов М.В., №90 Осінній О.А., № 92 Дмитрієв С.М. № 93 Татаров О.С. та за 2017 Максимов М.В., № 64 (<https://cutt.ly/op7oaDd>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

У ДВНЗ ХДАУ співробітництво із зарубіжними партнерами реалізується за різними змістовними напрямками з використанням різноманітних організаційних форм: від студентської та професорсько-викладацької академічної мобільності, участі в міжнародних конференціях, семінарах, «круглих столах» до участі у проектах різних міжнародних наукових та освітніх організацій. На сьогодні в університеті укладено понад 20 меморандумів збільш ніж 10 країнами (<https://cutt.ly/Vp792ox>). Діяльність ДВНЗ ХДАУ на міжнародному освітньому просторі фокусується на довготривалих програмах і проектах, які покликані забезпечити підвищення якості освітньої та наукової діяльності до рівня світових стандартів (<https://cutt.ly/Xp73JA2>). Долучення аспірантів спеціальності 201 «Агрономія» до міжнародної академічної спільноти відбувається через наукових керівників та наукові публікації. Наукові керівники здобувачів третього рівня вищої освіти Ушкаренко В.О., Аверчев О.В. приймали участь у міжнародному проекті (Україна-Польща) № 370/2010 «Підтримка дорадчих служб та інших інституцій, які працюють в аграрному секторі України, в реалізації програм розвитку сільського господарства і сільської місцевості з врахуванням досвіду Польщі та Євросоюзу». Ушкаренко В.О. є учасником міжнародного проекту "Географічні інформаційні системи в аграрних університетах "Tempus Project CD JEP-25215-2004", а також міжнародного науково-технічного проекту Tempus "EV Based Course in Foodstuff Expertise & Quality Control" 159173-TEMPUS. Базалій В.В. з 19 по 29 червня 2018 року стажувався у Міністерстві сільського господарства та продовольства Франції за темою «Міжнародні дні аграрної освіти і науки в Парижі». Здобувачі публікуються у міжнародних виданнях, у т.ч. з індексацією в наукометричних базах Scopus, WOS тощо (<https://cutt.ly/kp7360G>), що регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність (<https://cutt.ly/Np78pwL>). Право на академічну мобільність реалізується на підставі міжнародних договорів про співробітництво. Між ДВНЗ ХДАУ та навчальними закладами, науковими установами, організаціями країн-партнерів відбувається науково-інформаційний обмін, заключені меморандуми про співробітництво: з Даугавпільським університетом (Латвія), Менонітською Асоціацією Економічного Розвитку (MEDA) (Канада), ГО «Інститут Міжнародного Академічного та Наукового Співробітництва» (Україна), Study Action Inc. (Канада), Державним університетом Огайо (США, Огайо, Коламбус), ЗО «Білоруська державна сільськогосподарська академія» (Білорусь, Горки), ПП Agrosuccess (Данія, Оденсе), Ленкаранським державним університетом (Азербайджан), Аграрним Університетом Пловдива (Болгарія), Університетом Текірдаг Намик Кемаль (Туреччина) (<https://cutt.ly/zp74rGL>).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

У ході дискусії з науковими керівниками аспірантів виявлено, що вони активно долучаються до виконання науково-дослідницьких проектів, а саме є керівниками наукових тематик. Наприклад, професор Марковська О. Є., яка є науковим керівником здобувачки першого року навчання Стеценко І. І. зазначила, що вона керує виконанням ініціативних тематик: № ДР 0117 004503 «Технологія вирощування сільськогосподарських культур на Півдні України»; № ДР 0118 007208 «Продуктивність сортів пшениці озимої в умовах півдня України» та господарської тематики: Розробка системи фітосанітарного моніторингу шкідливих організмів за вирощування томатів у відкритому і закритому ґрунті, пшениці озимої, ячменю озимого, ріпаку озимого в умовах Миколаївської та Херсонської областей (2020 р.). Інші НПП, що є науковими керівниками здобувачів зазначили також, що беруть участь у виконанні ініціативних і господарських тематик (<http://www.ksau.kherson.ua/naukovods.html>). За результатами проведених наукових досліджень та спостережень регулярно публікуються наукові статті у фахових виданнях України та зарубіжжя, міжнародних наукометричних базах. Активно беруть участь у конференціях різних форматів, виступаючи з доповіддю та публікацією тез (<http://www.ksau.kherson.ua/files/ak/>).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

У ході інтерв'ювання з адміністрацією, у Херсонському ДАУ на підставі Кодексу академічної доброчесності ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» (<http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/Кодекс академічної доброчесності ДВНЗ «ХДАУ».pdf>) створено Комісію з питань етики та академічної доброчесності (<http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/Положення%20про%20комісію%20з%20питань%20етики%20та%20академічної%20доброчесності%20ДВНЗ%20«ХДАУ».pdf>). Комісія є дорадчим органом Університету. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення Кодексу академічної доброчесності та надавати пропозиції адміністрації Університету щодо накладання відповідних санкцій. Передбачено дієві процедури для попередження недотримання норм академічної доброчесності у ЗВО. З цього питання регулярно проводяться опитування здобувачів (<https://cutt.ly/8p7FhUt>). Під час дискусії зі здобувачами та науковими керівниками зазначено, що представники Комісії постійно ознайомлюють їх з питаннями академічної доброчесності і зобов'язують знати Кодекс академічної доброчесності. У ході спілкування з науковими керівниками виявлено, що вони в обов'язковому порядку ознайомлюють із Положеннями, які регламентують процедури академічної доброчесності, здобувачів на усіх етапах виконання науково-дослідницьких робіт, контролювати та попереджувати

факти академічного плагіату (<http://www.ksau.kherson.ua/якість-освіти/академічна-добročесність.html>). Здобувачі зазначили, що вони можуть анонімно скористатися «Скринькою довіри», «Електронною скринькою довіри» та «Телефоном гарячої лінії», для інформування щодо проявів академічної недобročесності. У ході дискусії з адміністративним персоналом було зафіксовано, що в ЗВО функціонує внутрішня система виявлення плагіату «AntiPlagiarism.NET», яка затверджена наказом ректора Університету та зовнішня система виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості «Unicheck» (<https://unicheck.com/>) рекомендована МОН України. Неприйнятним вважається рівень оригінальності тексту менше 70 %. Також ЗВО долучено до Проекту сприяння академічній добročесності в Україні – SAIUP (<http://www.ksau.kherson.ua/якість-освіти/академічна-добročесність.html>), метою якого є підтримка принципів Академічної добročесності в університеті. ЕГ не виявлено випадків порушення академічної добročесності науковими керівниками аспірантів.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Здобувачі вищої освіти за ОНП мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, максимально орієнтовану на їхні наукові інтереси; Розвинена матеріально-технічна база Херсонського ДАУ; Доступ до інформаційних ресурсів для пошуку наукової інформації через бібліотеку, доступ до інформаційних ресурсів баз даних Scopus та Web of Science; Висококваліфікований кадровий склад викладачів, які мають значні наукові здобутки, професійний досвід; Збалансованість ОНП за загальними і спеціальними компетентностями, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження; ОНП передбачає ґрунтовну підготовку до викладацької діяльності (теоретичну та практичну); Співпраця з іноземними партнерами та проведення спільних наукових проєктів, що дає можливість здобувачам спеціальності долучитися до освітньої та наукової діяльності інших країн. Представленість результатів наукових досліджень викладачів у міжнародному науковому середовищі, участь у закордонних конференціях, публікації результатів досліджень у виданнях Scopus та WebofScience тощо. Фахово-орієнтовані дисципліни викладаються у спеціалізованих лабораторіях, здобувачі мають вільний доступ до інфраструктури університету. Стандарти, процедури і політика дотримання академічної добročесності є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Експертна група рекомендує до загального розкладу здобувачів додати факультатив «Інформаційна культура студента», «Академічне письмо та добročесність» або інші варіанти на вибір ЗВО щодо роз'яснення академічного письма та добročесності. Запровадити практику запрошення представників компаній, що розробляють та впроваджують антиплагіатне програмне забезпечення, задля проведення лекцій, тренінгів для академічного персоналу і здобувачів. Більше уваги приділити участі здобувачів за ОНП у міжнародних проєктах за галуззю 20 «Аграрні науки та продовольство», програмах академічної мобільності та інших заходах ЗВО в напрямку інтернаціоналізації діяльності.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів. Аспіранти безпосередньо залучені до формування, перегляду і оновлення ОНП. Напрямки наукової діяльності керівників відповідають темам досліджень аспірантів. Керівники аспірантів регулярно беруть участь у виконанні НДР, міжнародних проєктів, госпдоговірних тем. ЗВО створює широкі можливості для інтернаціоналізації вищої освіти і академічної мобільності аспірантів завдяки співпраці із зарубіжними освітньо-науковими установами Канади, США, Данії, Болгарії, Туреччини та інших країн. ЗВО забезпечує регулярну апробацію наукових досліджень аспірантів через проведення конференцій, круглих столів, семінарів тощо. Запроваджено обов'язкове щорічне звітування аспірантами за результатами навчального року. Здобувачі мають безкоштовний доступ до лабораторій, сучасного обладнання, дослідних полів, бібліотеки, комп'ютерного класу тощо. Особлива увага у ЗВО приділена питанням академічної добročесності: діє внутрішня і зовнішня перевірки наукових робіт на плагіат, розроблено «Кодекс академічної добročесності», створено Комісію з питань етики та академічної добročесності тощо. Здобувачі демонструють достатній рівень обізнаності щодо питань академічної добročесності. Виявлені недоліки є несуттєвими і не впливають критичним чином на освітньо-науковий процес, тому Критерій 10 відповідає рівню В.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Під час проведення дистанційних акредитацій рекомендовано забезпечити присутність кожного з учасників фокус-груп через індивідуальні, а не групові аккаунти платформи Zoom. Такий підхід дозволить оптимізувати процес ідентифікації учасників.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Карпук Леся Михайлівна

Члени експертної групи

Бакуменко Ольга Миколаївна

Медведєва Юлія Вікторівна